

Zakład Fizyki Jądrowej Uniwersytet Warszawski

Specjalne seminarium z okazji ₉₀Th(orowej) rocznicy Jana Żylicza

Plan

- Poszukiwanie Ununennium Krzysztof Rykaczewski,
- Wstrząśnięte, czy zmieszane? Robert Grzywacz,
- Stan jednocząstkowy vi_{13/2} Agnieszka Korgul,
- Nadsubtelności ²²⁹Th Marek Pfützner.

Poszukiwanie Ununennium

Krzysztof Rykaczewski (ORNL)

KR od ponad 45 lat korzystający ze wskazówek naukowych Janka Żylicza, od wykładu "Fizyka jądrowa" dla studentow III roku w 1976 do zaakceptowanych pomiarów rozpadu ⁷⁸Ni z MTAS-FRIB w 2021.

un-un-ennium – nowy pierwiastek chemiczny 119

współpraca Japonia - USA (ORNL-UTK) - Francja

Układ Okresowy Pierwiastków (grudzień 2016)

1					1	UPAC	Period	dic Tak	ole of	the Ele	ement	s					18
H hydrogen tax			Ker						10.00050			13	14	15	16	17	He helum
Li Hthum (Li) (Hthurn (Li) (Hthurn (Li) (Hthurn (Li) (Hthurn (Hthurn)) (Hthurn (Hthurn)) (Hthurn) (Hth	4 Be beryfium 80:22		atomic numb Symbo name	xor DI mar								5 B boron 10.804, 16.801	6 C carbon 12368, 13.012	7 N 10.007 114.000, 14.000	8 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0	9 F fuorme 11.000	10 Ne neon 20180
11 Na sodum 22.960	12 Mg mappedium is lat (24.354, 24.307)	3	4	5	6	Y	8	9	10	11	12	13 Al aluminium 24.002	14 Si silicon isaat photes, phote	phosphorus 31.574	16 S s.thr 10 mm p2 mm, 32 erej	17 CI chicrine (044 (15.446, 35.457)	18 Ar argon
19 K potassium 19-29	20 Ca calclum	21 Sc scandum	22 Ti titanium 47.007	23 V sanadum	24 Cr chromium	25 Mn manganese skoze	26 Fe iron 89.845(2)	27 Co cebait 14.000	28 Ni nickel 56.000	29 Cu copper 63.546(3)	30 Zn #rc #.34(2)	Ga gafkum	32 Ge germanium 12.630(8)	33 As arsenic N. 822	34 Se selenium	35 Br bronive 76461 (76401, 76407)	36 Kr krypton sa reeze
37 Rb rubetare	38 Sr strontium	30 Y yttrum	20 Zr złoanium	Nb notium	42 Mo molytidenum	tachnotium	Ru Ru	45 Rh notum	Pd pafiadium	Ag sher	48 Cd cadmium	49 In indum	50 Sn In	51 Sb artimory	52 Te telurium	53 I iodre	Xe xenon
55 Cs cansium	56 Ba	57-71 Ianthanoida	72 Hf hatsium	73 Ta tantalum	74 W tungsten	Re nenium	76 OS osmium	77 Ir isther	78 Pt platinum	79 Au gold	80 Hg	81 TI Pallum	82 Pb ked	83 Bi bierruth	84 Po potentium	At astatine	86 Rn raton
B7 Fr Fencium	88 Ra redum	89-103 autimosts	104 Rf rufterfordum	105 Db dubnium	106 Sg sestorgum	107 Bh botrium	108 Hs hasaium	109 Mt maitsertum	110 DS darmetactium	111 Rg roentganaum	112 Cn coperticium	113 Nh nhonum	114 Fl ferovium	115 Mc moscovium	116 Lv Iverrorum	117 Ts termessine	118 Og og ar sener
119	120		New	elen	nents	119 aı	nd 12	0 to b	e disc	overe	d		-				

with ORNL-made targets and digital detection

57 La tarthatum	68 Ce carium 145.12	60 Pr praseodymium 140.01	60 Nd recodymisters 144.24	61 Pm promethium	62 Sm samatum 150.560	63 Eu europum	64 Gd gaddinium	65 Tb Sertilum	66 Dy cysprasum Halso	67 Ho hamium	68 Er ettum 197.28	69 Tm tulun 198.83	70 Yb ystartbum 173.08	71 Lu Sutetturn 174.57
AC adisken	90 Th Bostum 202.64	91 Pa protactinium 221.04	92 U urastum 236.03	93 Np repturkers	Pu	Am	Cm antes	97 Bk terkallurs	OS Cf californium	ensteinum	100 Fm terrstum	101 Md mendelevium	102 No robelium	103 Lr tavnanckum
	122		124	"12	1-nid	es" f	from	²⁵¹ C	f+ ⁵⁸ F	e rea	ctio	n		

S. DEPARTMENT O

Office of

Science

Motywacje badań najcięższych pierwiastków i nuklidów

- Gdzie są granice Układu Okresowego Pierwiastków i Tablicy Nuklidów (ile protonów oraz neutronów możemy złożyc razem w jądro atomowe ?)
- Wyspa Stabilności (A. Sobiczewski) z nowym liczbami magicznymi czy wzmocniona stabilność jądrowa bez dużych przerw energetycznych (W. Nazarewicz, J. Dobaczewski i inni)
- Wytwarzanie nowych najcięższych pierwiastków i jąder atomowych (K. Wilczyńska, M. Kowal, J. Skalski, T. Cap ...)
- Konkurencja rozszczepienia i rozpadu alfa, struktura i własności jąder w obecności najsilniejszych oddzialywań Coulombowskich (W. Nazarewicz "Coulomb frustration")
- Własności chemiczne nowych pierwiastków (Z=118 Oganesson najprawdopodobniej nie jest gazem w temperaturze pokojowej)
- Nukleosynteza i najcięższe jądra

Dekady Janka i najcięższe pierwiastki

118 Og

117 Ts

2009 - 2010

CAK RIDGE National Laboratory

11.717 (30) MeV 10.861 (140) MeV (0.787 + 10.074) 181.8 MeV (144.6 + 37.2)

83 - 86 urodziny JŽ

119 Un-un-ennium

90-te urodziny JŽ

Dwa niezależne układy do badań SHE w RIKEN

Stan poszukiwań 119 (RIKEN-ORNL-Kyushu-UTK-IPHC-JAEA ..)

Eksperyment trwa

- Od 2018 tarcza Z=96 ²⁴⁸Cm z ORNL jest naświetlana wiazka Z=23 ⁵¹V (~ 10¹³ pps)
- Chcemy wytworzyć i zidentifikować izotopy ^{295,296}119 czyli produkty reakcji fuzji z emisją 4n i 3n
- SRILAC, GARIS-III separator z pełną cyfrową akwizycją UTK/ORNL rozpoczęły pomiary w 2021. Pomiary mają trwać do odkrycia nowego pierwiastka 119 (2022 +)
- Okolo 30 tygodni "wiązki na tarczy", ponad 10²⁰ pocisków, niedaleko przewidywanego p. czynnego

Koło z tarczami ²⁴⁸Cm (30 mg), obracające się 2000/min, naświetlane wiązką ⁵¹V ~ part*µA's

Fizycy z ORNL, RIKEN i UTK przy separatorze GARIS-II w RIKEN 2019

Cyfrowe zbieranie danych (UTK/ORNL) obsługujące eksperyment Z=119 w RIKEN. Nowe moduły 16-bit Pixie z ORNL w 2020

Office of Science

Optymalna energia wiązki ⁵¹V

Określiliśmy eksperymentalnie energię wiązki dla produktów fuzji mierząc funkcję wzbudzenia dla rozproszenia quasi-elastycznego/elastycznego w reakcjach 22Ne, 26Mg, 48Ca + 238U, 248Cm i porównując z tak samo zbadaną reakcją 51V+248Cm.

Tanaka et al, PRL 124, 052502, 2020

Optymalna energia wiązki ⁵¹V

K. Wilczyńska, T. Cap, M. Kowal, PR C 99, 054603, 2019

[&]quot;three-humped camel"

Przewidywania A. Adamian'a oraz N. Antonenki (Dubna) również wskazują na maksimum przekroju czynnego dla kanalu 5n ! (private comm. Oct 2021)

Drogi Janku !

Twoi wychowankowie dostarczali Ci w czasie dekad badań wielu pozytywnych emocji naukowych.

Pamiętamy, że często były to badania inicjowane przez Ciebie !

Obiecujemy, że będziemy dalej rozwijać fizykę jądrową i dzielić się z Tobą emocjami nowych wyników.

ps. Tarczę Z=98 Cf do poszukiwań nowego pierwiastka un-bi-nilium w reakcji fuzji ⁵⁰Ti + ²⁴⁹⁻²⁵¹Cf planujemy dostarczyć do Dubnej w tym roku. Zaczniemy od poszukiwań nowych izotopów Z=118 Og.

Wstrząśniete czy zmieszane? Badanie hipotezy jądra zlożonego w rozpadzie βn?

Robert Grzywacz (UTK/ORNL)

Inspiracja: W ZSJ (1992) Srodowe wyklady i seminaria w ZSJ Praca magisterska: Emisja protonow opoznionych w rozpoadzie 101Sn Models of beta-delayed particle emission postulate the intermediate compound nucleus stage post beta decay !

Bohr hypothesis:

"The properties of the C. N. do not depend upon the detailed way of formation."

Beta delayed multi-neutron emission relevant for astrophysics

Delayed neutron emission probabilities influence the decay to stability for the r-process nuclei. Final isotopic abundances depend on P_{xn} distribution.

https://aasnova.org/2017/10/16/neutron-star-merger-detected-by-many-eyes-and-ears/

"Compound nucleus" stage in beta decay ?

Particle-hole configurations populated in GT decays of exotic nuclei must dampen to C.N.

Unexpectedly, 1n dominates over 2n in beta-delayed neutron emission of ⁸⁷Ga.

Result explained, if statistical neutron emission is considered.

BRIKEN

Decay of ^{134,134}In - very selective population of GT resonances in ^{133,134}Sn

Decays in close proximity to doubly magic ¹³²Sn ! Will the C.N. nucleus ¹³⁴Sn* be formed ?

Decay of ^{134,134}In - very selective population of GT resonances in ^{133,134}Sn

Decays in close proximity to doubly magic ¹³²Sn ! Will the C.N. nucleus ¹³⁴Sn* be formed ?

GT decay of ^{133,134}In is dominated by the $\nu g_{7/2} \rightarrow \pi g_{9/2}$ transformation. Localized group of unbound resonances in ^{133/134}Sn.

Decay of ^{134,134}In - very selective population of GT resonances in ^{133,134}Sn

Decays in close proximity to doubly magic ¹³²Sn ! Will the C.N. nucleus ¹³⁴Sn* be formed ?

GT decay of ^{133,134}In is dominated by the $vg_{7/2} \rightarrow \pi g_{9/2}$ transformation. Localized group of unbound resonances in ^{133/134}Sn. *The neutrons emitted from ¹³⁴Sn* feed single particle states in ¹³³Sn.* Neutron-gamma coincidences ! Experiment performed at ISOLDE with neutron time-of-flight array.

133Sn

134Sn

134In

Is the decay of ¹³⁴In "statistical"?

The statistical model predicts neutron intensities to excited states in ¹³³Sn as a function od E^{*} and J^{π} of states in ¹³⁴Sn.

Experiment performed at Isolde Decay Station (CERN) analyzed by Joe Heideman:

Th(orowy) jubileusz prof. Jana Żylicza

Doorway states decay hypothesis for β n

"Bucket hole" model Direct neutron emission proceeds through the tails of broad resonances in ¹³⁴Sn, with strong overlap with excited states in ¹³³Sn.

The decay model uses shell-model spectroscopic factors and particle emission probabilities from optical model. The fluctuating nature of neutron emission intensities is related to the distribution of resonances in ¹³⁴Sn.

Is this effect valid only for ¹³⁴In ? Close to magic numbers ?

Experimental search for the non-statistical effect in other nuclei at RIKEN, FRIB Decay Station and Isolde Decay Station with strong involvment of the Warsaw Group.

Happy Bir(Th)day !

.. from the scientific great-grandchildren of Prof. Jan Żylicz !

... and the Grzywacz family !

We hope to meet everyone at FRIB for the MTAS ¹⁰⁰Sn experiment and more ...

FRIB Decay Station Initiator

Th(orowy) jubileusz prof. Jana Żylicza

First experimental studies of ¹⁰⁰Sn required a strong international and multi-institutional collaborative effort using advanced detection systems

¹⁰⁰Sn experimentpreparation,30 years ago...

Th(orowy) jubileusz prof. Jana Żylicza

Stan jednocząstkowy vi_{13/2}

Agnieszka Korgul

Zakład Fizyki Jądrowej Uniwersytet Warszawski

Obszar podwójnie magicznej ¹³²Sn

M. Wang et al., Chin. Phys. C 41, 030003 (2017).

Stany jednocząstkowe w ¹³³Sn – status badań

OAK RIDGE National Laboratory

energia vi_{13/2} - nieznana

A. Korgul, Seminarium Fizyki Jądra Atomowego styczeń 2022

¹³⁴Sb – neutron + proton walencyjny

 $E(10^+) = E(\pi g_{7/2}) + E(\nu i_{13/2}) + E_{int}$

 $E(vi_{13/2})= 2700(200) \text{ keV}$

W. Urban, W. Kurcewicz, A. Nowak et al. EPJ A 5, 239 (1999)

¹³⁴Sb – neutron + proton walencyjny

A.K., P. Bączyk, W. Urban et al. PRC 91, 027303 (2015)

A. Korgul, Seminarium Fizyki Jądra Atomowego styczeń 2022

 ΔV

-27

-73

-37

-23

+76

133 Sn – energia poziomu vi $_{13/2}$

 $E_{13/2+}$ = 2511(80) keV

A.K., P. Bączyk, W. Urban et al. PRC 91, 027303 (2015)

A. Korgul, Seminarium Fizyki Jądra Atomowego styczeń 2022

Eksperyment ISOLDE: rozpad β ¹³³In

M. Piersa, A.K. et al. PRC 99, 024304 (2019)

Eksperyment ISOLDE: rozpad β ¹³⁴In

M. Piersa-Siłkowska, A.K. et al. PRC 104, 044328 (2021)

Eksperyment ISOLDE: rozpad β ¹³⁴In i ¹³⁵In

Energia poziomu 13/2⁺ vi_{13/2}

- 2511(80) keV
- A.K. et al. PRC 91, 027303 (2015)

- 2360 – 2600 keV

W. Reviol et al. PRC 94,034309 (2016)

M. Piersa-Siłkowska, A.K. et al. PRC 104, 044328 (2021)

Eksperyment ISOLDE: rozpad β ¹³⁴In oraz ¹³⁵In

M. Piersa-Siłkowska, A.K. et al. PRC 104, 044328 (2021)

Przewidywana energia poziomu $13/2^+$ vi_{13/2}

2511(80) keV A.K. et al. PRC 91, 027303 (2015) 2360 - 2600 keV W. Reviol et al. PRC 94,034309 (2016)

Obserwacja $E_v = 2434$ keV: ¹³⁴In (β n) oraz ¹³⁵In (β 2n)

- poziom 13/2+ w ¹³³Sn

Zaakceptowane 3 eksperymenty ISOLDE

<u>A. Fijałkowska, R. Grzywacz,</u> Z. Janas, <u>M. Karny, A. Korgul,</u> C. Mazzocchi, K. Miernik, M. Piersa-Siłkowska, K. P. Rykaczewski

- Total absorption spectroscopy of neutron-rich indium isotopes beyond N=82
- Beta-delay neutron emission of 134 In and search for $\rm i_{_{13/2}}$ single particle neutron state in $^{133}\rm{Sn}$
- Neutron emission from unbound states in $^{\rm 135}{\rm Sn}$

Dziękujemy i ...

Nadsubtelności ²²⁹Th

PHYSICAL REVIEW C

VOLUME 57, NUMBER 6

JUNE 1998

Rates of transitions between the hyperfine-splitting components of the ground-state and the 3.5 eV isomer in ²²⁹Th⁸⁹⁺

F. F. Karpeshin Universidade de Coimbra, Departamento de Fisica, 3000 Coimbra, Portugal and Institute of Physics, St. Petersburg University, 198904 St. Petersburg, Russia

> S. Wycech Soltan Institute for Nuclear Studies, Warsaw, Poland

I. M. Band and M. B. Trzhaskovskaya St. Petersburg Nuclear Physics Institute, 188350 St. Petersburg, Russia

M. Pfützner and J. Żylicz Institute of Experimental Physics, University of Warsaw, 00-681 Warsaw, Poland (Received 14 January 1998)

PHYSICAL REVIEW C, VOLUME 64, 064301

Nuclear-spin mixing oscillations in ²²⁹Th⁸⁹⁺

K. Pachucki Institute of Theoretical Physics, Warsaw University, 00-681 Warszawa, Poland

> S. Wycech Soltan Institute for Nuclear Studies, 00-681 Warszawa, Poland

J. Żylicz and M. Pfützner Institute of Experimental Physics, Warsaw University, 00-681 Warszawa, Poland (Received 12 February 2001; published 5 November 2001)

Seminarium Fizyki Jądra Atomowego, 13 stycznia 2022

Izomer w ²²⁹Th

Energia izomeru ^{229m}Th

Rok	E(3/2+) [eV]	Autorzy
1976	< 100	Kroger, Reich
1990	-1 ± 4	Reich, Helmer
1993	4.5 ± 1	Reich, Helmer
1994	3.5 ± 1	Helmer, Reich
2007	7.6 ± 0.5	Beck et al.
2009	7.8 ± 0.5	Beck et al.
2016	(6.3 - 18.3)	V.d. Wense et al.
2019	8.28 ± 0.17	Seiferle et al.
2020	8.10 ± 0.17	Sikorsky et al.
2020	8.12 ± 0.11	Wense, Seiferle

Pierwsza obserwacja

10⁻⁵ mbar

Bezpośrednia obserwacja rozpadu izomeru w ²²⁹Th poprzez pomiar elektronów konwersji

Energia izomeru jest między pierwszym a trzecim potencjałem jonizacyjnym toru: → 6.3 eV < F < 18.3 eV

v.d.Wense et al. Nature 533 (2016) 47

233U source

40 mbar

Buffer-gas stopping cell,

Czas życia i energia

Seiferle, Wense, Thirolf, PRL 118 (2017) 042501

Okres półrozpadu obojętnego ^{229m}Th: $T_{1/2} = 7 \pm 1 \mu s$

→ współczynnik konwersji wewnętrznej ≈10⁹ !

Seiferle et al. Nature 573 (2019) 243

Seminarium Fizyki Jądra Atomowego, 13 stycznia 2022

Spektroskopia VUV w ISOLDE

Wstępne wyniki zaprezentowane na ISOLDE Workshop, 15/12/2021

Seminarium Fizyki Jądra Atomowego, 13 stycznia 2022

Eksperyment w GSI

Proposal: Nuclear Hyperfine Mixing in ²²⁹Th⁸⁹⁺ - Storage Ring Studies of an Orders-Of-Magnitude Accelerated Nuclear Decay

C. Brandau^{1,2*}, D. Banaś³, J. Glorius², A. Gumberidze², S. Hagmann², P.M. Hillenbrand²,

V. Hannen⁴, C. Heyl^{2,5,6,7}, P. Indelicato⁸, C. Kozhuharov², M. Lestinsky², Yu.A. Litvinov²,

I.D. Moore⁹, A. Müller¹⁰, R. Müller^{11,12}, W. Nörtershäuser^{13,14}, M. Pfützner¹⁵,

R. Röhlsberger^{2,5,6}, R. Sánchez², S. Schippers¹, M. Steck², Th. Stöhlker^{2,5,6}, A. Surzhykov^{11,12},

P. Thirolf¹⁶, M. Trassinelli¹⁷, C. Weinheimer⁴, D. Winters², within the SPARC collaboration

Seminarium Fizyki Jądra Atomowego, 13 stycznia 2022

Eksperyment w GSI

Eksperyment ma się odbyć w kwietniu 2022

Drogi Janku

życzymy Ci wielu lat w dobrym zdrowiu!

Seminarium Fizyki Jądra Atomowego, 13 stycznia 2022